

Ymladd Twyll

**Diogelu Pob Punt ar gyfer
Gofal i Gleifion**

**Strategaeth Ymladd Twyll ar gyfer GIG Cymru
2026 – 2030**

**GIG
CYMRU
NHS
WALES**

Tabl Cynnwys

Rhagair **1**

Crynodeb Gweithredol **2**

Ein Gweledigaeth

Ein Strategaeth

Sut Byddwn yn Cyflawni

Amcanion Strategol **4**

Galluogwyr allweddol

Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu **7**

Y Canlyniadau Allweddol erbyn 2030

Strwythur Llywodraethu **11**

Grŵp Llywio Gwrth-Dwyll (CFSG)

Grŵp Cyswllt Gwrth-dwyll

Llywodraeth Leol

Sicrhau Ansawdd **13**

Diben y Safonau

Y Rhaglen Sicrhau Ansawdd

Adolygiadau Llywodraethu

Adnoddau i gefnogi Trefniadau Gwrth-dwyll yn GIG Cymru **15**

Arbenigwyr Gwrth-dwyll Lleol

Gwasanaeth Atal Twyll GIG Cymru (CFSW)

Cymorth Arbenigol gan Awdurdod Atal Twyll y GIG (NHSCFA)

Swyddogaethau Allweddol Eraill GIG Cymru sy'n Cefnogi Atal Twyll

Cyfrifoldeb Staff

Rhagair

Crynodeb Gweithredol

Amcanion Strategol

Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu

Strwythur Llywodraethu

Sicrhau Ansawdd

Adnoddau i gefnogi Trefniadau Gwrth-dwyll yn GIG Cymru

Rhagair

"Rwy'n falch o allu cyflwyno'r ail fersiwn hon o'r Strategaeth Ymladd Twyll, a gyhoeddwyd gyntaf yn 2019. Mae'r strategaeth hon yn atgyfnerthu'r ffoecs ar atal gan fod twyll, llwgrwobrwyo a llygredd yn bygwth yr adnoddau sy'n cadw GIG Cymru i redeg. Mae pob punt a gollir oherwydd troseddau economaidd yn bunt a gymerir oddi wrth ofal i gleifion. Felly nid dogfen yn unig yw'r strategaeth hon—mae'n alwad i weithredu oherwydd bod diogelu GIG Cymru rhag troseddau economaidd yn gyfrifoldeb i bawb.

Mae Llywodraeth Cymru yn ddiamwys ei barn na fydd yn goddef troseddau economaidd yn erbyn GIG Cymru. Mae'n bwysig cofio nad yw'r troseddau hyn heb ddiodefwr; maent yn tanseilio ymddiriedaeth ac yn dwyn cyllid a fwriadwyd ar gyfer gwasanaethau rheng flaen. Gyda'n gilydd, gallwn ddiogelu yr adnoddau hyn a dwyn troseddwyd i gyfrif.

Mae'r dull gweithredu yn GIG Cymru yn glir:

- codi ymwybyddiaeth er mwyn atal twyll cyn iddo ddechrau.
- cryfhau rheolaethau a systemau i'w atal.
- mynd ar ôl troseddwyd ac adennill arian a gafodd ei ddwyn ar gyfer gofal i gleifion.

Drwy wneud y defnydd gorau o ddeallusrwydd, chwilio am arloesedd a datblygu ein gweithlu gwrth-dwyll, gallwn aros ar flaen y gad o ran risgiau sy'n esblygu y mae troseddwyd yn eu hecsbloetio.

Mae pawb yn chwarae rhan hanfodol. Gallwch chi wneud gwahaniaeth drwy wneud y

canlynol:

- **Hyrwyddo ymwybyddiaeth o dwyll** o fewn eich timau a'ch rhwydweithiau.
- **Rhoi gwybod am bryderon yn brydlon — mae pob adroddiad yn bwysig.**
- **Ymgorffori rheolaethau cryf** yn eich maes gwasanaeth i gefnogi atal.
- **Cwblhau'r hyfforddiant gofynnol ac ymgysylltu ag ymgyrchoedd** i gael yr wybodaeth ddiweddaraf.
- **Bod yn wylidwrus a chymryd camau rhagweithiol** i leihau'r risg o dwyll yn eich maes.

Mae eich ymroddiad yn hanfodol. Bydd ymateb cydlynol sy'n strategol, yn dactegol ac yn weithredol yn sicrhau bod GIG Cymru yn wydn yn erbyn twyll.

Rwy'n falch o hyrwyddo'r gwaith hwn ac yn hyderus y bydd y strategaeth hon yn cael effaith wirioneddol. Diolch i'n staff a'n partneriaid ymroddedig am eich ymrwymiad i ddiogelu GIG Cymru. Gyda'n gilydd, gallwn ddiogelu'r adnoddau a fwriadwyd ar gyfer gofal i gleifion. Mae pob gweithred yn bwysig."

Jacqueline Totterdell
Prif Weithredwr, GIG Cymru

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 1

Crynodeb Gweithredol

Mae twyll, llwgrwobrwyo a llygredd yn fygythiadau cynyddol sy'n dargyfeirio cronfeydd hanfodol y GIG, yn cynyddu costau ac yn erydu ymddiriedaeth y cyhoedd. Mae pob punt a gollir yn bunt a gymerir o ofal i gleifion.

Ein Gweledigaeth

Meithrin diwylliant gwrth-dwyll gwydn, cydweithredol sy'n cael ei arwain gan ddeallusrwydd, ar draws GIG Cymru i sicrhau bod adnoddau'n cael eu diogelu ar gyfer gofal i gleifion.

Ein Strategaeth

Mae ein strategaeth yn canolbwyntio ar atal rhagweithiol, canfod cyflym, a champau pendant er mwyn diogelu adnoddau'r GIG.

- **Atal twyll cyn iddo ddigwydd.**
- **Canfod ac ymchwilio'n gyflym.**
- **Rhoi sancsiynau ar waith ac adennill arian wedi'i ddwyn.**
- **Meithrin arbenigedd a galluogrwydd ar draws GIG Cymru.**

Sut Byddwn yn Cyflawni

- Defnyddio deallusrwydd i nodi a thargeddu risgiau twyll.
- Codi ymwybyddiaeth ymhlith staff, cleifion a chyflenwyr.
- Gweithredu'n bendant yn erbyn troseddwy.
- Buddsoddi mewn offer, adnoddau ac hyfforddiant i staff er mwyn gwella effeithiolrwydd.

Yn ystod y pum mlynedd diwethaf, mae GIG Cymru wedi rhoi **59 o sancsiynau** ar waith ac wedi adennill **£3,322,427**, ac wedi dychwelyd arian ar gyfer gofal i gleifion. Mae risgiau twyll yn esblygu'n barhaus—o dwyll caffael a chontractau hyd at seiberdroseddu—a rhaid i ni aros ar flaen y gad.

Twyll yw un o'r troseddau mwyaf cyffredin yng Nghymru a Lloegr, ac mae'r Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol yn amcangyfrif bod tua 67% o'r twyll a adroddir yn enghreifftiau o seiberdroseddu ac mae'r GIG yn darged amlwg. Gan fod GIG Cymru yn prosesu biliynau o drafodion a data sensitif, nid yw'r risgiau erioed wedi bod yn uwch.

Mae'r strategaeth hon yn adeiladu ar y Strategaeth Ymladd Twyll (2019) flaenorol ac mae'n cydnabod risgiau newydd a risgiau sy'n dod i'r amlwg. Mae'r strategaeth hon yn codi'r safon gydag amcanion wedi'u hadnewyddu a bydd cynllun cyflawni a dangosyddion mesuradwy yn sail iddi. Mae hefyd yn cyd-fynd â strategaethau gwrth-dwyll ledled y DU a blaenoriaethau Llywodraeth Cymru.

Y strategaeth hon yw ein hymrwymiad i ddiogelu pob punt ar gyfer gofal i gleifion. Gyda'n gilydd, byddwn yn gwneud GIG Cymru yn wydn yn erbyn twyll.

Mae atal twyll yn gyfrifoldeb pawb.

Rhaid i holl staff y GIG barhau i fod yn wylidwrus ac adrodd am unrhyw dwyll a amheuir i'w Harbenigwr Gwrth-dwyll Lleol neu Wasanaeth Atal Twyll GIG Cymru.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 3

Amcanion Strategol

Er mwyn diogelu adnoddau GIG Cymru a chynnal ymddiriedaeth y cyhoedd, rhaid inni fabwysiadu dull rhagweithiol a chydlynol o fynd i'r afael â thwyll. Mae ein Hamcanion Strategol yn darparu'r sylfaen ar gyfer y gwaith hwn. Maent yn canolbwyntio ar atal, canfod yn gynnar, ymateb yn bendant, ac adeiladu'r galluogrwydd sydd ei angen i aros ar flaen y gad o ran risgiau sy'n esblygu. Drwy fuddsoddi yn ein pobl, cyd-gysylltu deallusrwydd, a chryfhau cydweithio â phartneriaid ledled Cymru a'r DU, byddwn yn creu system wydn sy'n diogelu cyllid fel y gellir ei gyfeirio lle mae'n bwysicaf—gofal i gleifion.

Yr Amcan Strategol	Disgrifiad
Atal 	Asesu'r risg, cryfhau systemau a rheolaethau a hyrwyddo ymwybyddiaeth i atal twyll cyn iddo ddigwydd.
Canfod 	Defnyddio data, deallusrwydd a dadansoddi uwch i helpu i flaenoriaethu adnoddau a chysylltu risgiau twyll yn gynnar.
Ymateb 	Ymchwilio'n drylwyr, adennill colledion, a rhoi sancsiynau priodol ar waith yn gyflym.
Meithrin Galluogrwydd 	Buddsoddi yn ein pobl drwy ddarparu hyfforddiant arbenigol ac arfogi timau gwrth-dwyll â'r offer a'r dechnoleg ddiweddaraf.
Cydweithio 	Meithrin partneriaethau cryf ar draws GIG Cymru, cyrff cyhoeddus eraill Cymru, Llywodraeth Cymru, ac asiantaethau'r DU fel CThEF a'r Adran Gwaith a Phensiynau i rannu deallusrwydd ac arferion gorau.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 4

Galluogwyr allweddol

Mae cyflawni ein Hamcanion Strategol yn gofyn am fwy na bwriad—mae'n gofyn am fuddsoddiad yn yr offer, y sgiliau a'r partneriaethau cywir.

Mae hyn yn cynnwys:

- Cyfarwyddiadau Llywodraeth Cymru, sy'n sefydlu'r fframwaith cyfreithiol ar gyfer cyfrifoldebau a swyddogaethau Gwasanaeth Atal Twyll y GIG ar draws GIG Cymru, gan gynnwys gofynion ar gyfer cydweithredu â phartneriaid; a'r
- arbenigwyr gwrth-dwyll lleol a'r gwasanaeth atal twyll cenedlaethol ar draws GIG Cymru, y mae eu gwaith parhaus a chydweithredol - sy'n cael ei alluogi gan y Cyfarwyddiadau hyn - yn ffurfio galluogwr craidd ar gyfer atal, canfod ac ymateb yn effeithiol. Bydd eu cyfraniad yn hanfodol i gyflawni'r amcanion a nodir isod.

Er mwyn cryfhau gwydnwch GIG Cymru yn erbyn twyll, rydym wedi nodi set o Alluogwyr Allweddol a fydd yn sail i'n dull gweithredu. Mae'r galluogwyr hyn yn darparu'r seilwaith, y dechnoleg a'r arbenigedd sydd eu hangen i atal twyll, canfod risgiau'n gynnar, ymateb yn effeithiol a meithrin galluogrwydd ar draws y system. Drwy alinio pob galluogwr â'n hamcanion, rydym yn sicrhau llwybr clir a chydlynol i lwyddiant.

Yr Amcan Strategol	Y Galluogwr Allweddol	Yr Effaith
Atal 	<p>Safonau Swyddogaethol: Meincnodi a Sicrwydd.</p> <p>Diwylliant Gwrth-dwyll: Yn cael ei arwain o frig y sefydliad, gan feithrin diwylliant rhagweithiol ar draws y GIG er mwyn grymuso pawb i atal twyll a rheoli risg yn effeithiol.</p> <p>Dylai holl weithwyr y GIG gwblhau'r modiwl hyfforddi e-ddysgu ar Ymwybyddiaeth o Dwyll.</p>	<p>Bydd yn gosod meincnodau clir ar gyfer gweithgarwch gwrth-dwyll ac yn rhoi sicrwydd bod y rheolaethau'n gadarn ac yn effeithiol a bod safonau'n cael eu bodloni ar draws GIG Cymru.</p> <p>Bydd meithrin diwylliant gwrth-dwyll cryf yn cynyddu ymwybyddiaeth ac yn helpu i nodi risgiau twyll yn gynnar.</p> <p>Atal drwy arferion da yw'r ffordd fwyaf effeithiol o leihau twyll yn y GIG.</p>

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 5

Yr Amcan Strategol	Y Galluogwr Allweddol	Yr Effaith
<p>Canfod</p> 	<p>Annog yr holl staff a rhanddeiliaid i roi gwybod am dwyll pryd bynnag y bydd ganddynt bryder.</p> <p>Dull cydweithredol tuag at Aseidiadau Risg a defnyddio Dadansoddeg Data a Deallusrwydd Artiffisial.</p>	<p>Bydd yn galluogi adnabod risgiau twyll yn gynnar trwy ddefnyddio dadansoddeg data ac offer sy'n cael eu llywio gan ddeallusrwydd artiffisial er mwyn gwella gwneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar ddeallusrwydd ledled Cymru. Bydd yn galluogi ymateb rhagweithiol ac arloesol i fygythiadau presennol a rhai sy'n dod i'r amlwg.</p>
<p>Ymateb</p> 	<p>Fforensig Digidol, System CLUE a Deddf Enillion Troseddau 2002.</p> <p>Buddsoddi mewn adnoddau ymchwiliol a hyfforddiant.</p>	<p>Bydd yn darparu offer ymchwilio gwell ar gyfer casglu tystiolaeth gadarn, rheoli achosion ac adennill arian wedi'i ddwyn.</p>
<p>Meithrin Galluogrwydd</p> 	<p>Datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r Ganolfan Dysgu Arbenigol.</p>	<p>Bydd yn darparu datblygiad proffesiynol, hyfforddiant arbenigol ac achrediad i gryfhau'r galluogrwydd i wrthsefyll twyll ac i arfogi staff â'r sgiliau sydd eu hangen i fynd i'r afael â risgiau twyll sy'n esblygu.</p>
<p>Cydweithio</p> 	<p>Grŵp Cyswllt Gwrth-dwyll. Grŵp Llywio Gwrth-dwyll. Cyfarwyddwyr y Grŵp Cyllid.</p>	<p>Bydd yn hyrwyddo cydweithio gweithredol, rhannu arferion gorau, a chysondeb ar draws Byrddau Iechyd, Awdurdodau Iechyd Arbennig ac Ymddiriedolaethau.</p>

Rhagair

Crynodeb Gweithredol

Amcanion Strategol

Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu

Strwythur Llywodraethu

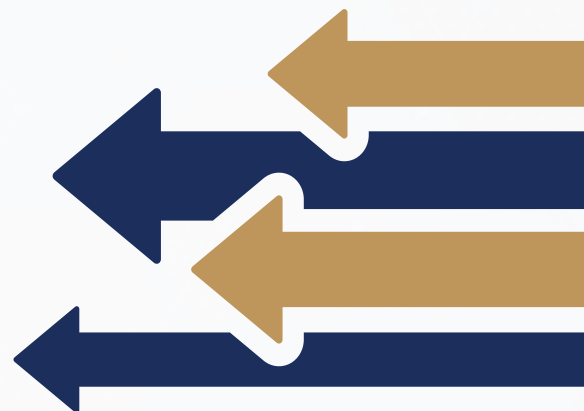
Sicrhau Ansawdd

Adnoddau i gefnogi Trefniadau Gwrth-dwyll yn GIG Cymru

Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu

Mae atebolrwydd ac olrhain cynnydd yn ganolog i'r strategaeth hon. Bydd pob Amcan Strategol yn cael ei fonitro yn erbyn camau gweithredu a gynlluniwyd, gydag adroddiadau rheolaidd i'r Grŵp Llywio Gwrth-dwyll a Llywodraeth Cymru. Bydd hyn yn sicrhau tryloywder, yn ysgogi gwelliant parhaus, ac yn sicrhau bod GIG Cymru yn parhau i ganolbwyntio ar ddiogelu adnoddau ar gyfer gofal i gleifion.

Gyda'i gilydd, bydd y camau gweithredu canlynol a gynlluniwyd yn creu system ragweithiol, gydlynol sy'n diogelu adnoddau'r GIG ac yn sicrhau bod cyllid yn cael ei gyfeirio at ofal i gleifion.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 7

Yr Amcan Strategol	Disgrifiad	Sut olwg fydd ar 2030 a thu hwnt
Atal 	<p>Er mwyn lleihau cyfleoedd ar gyfer twyll cyn iddynt godi, byddwn yn cryfhau fframweithiau sicrwydd ac yn ymgorffori gweithdrefnau rheoli risg twyll ar draws GIG Cymru.</p> <p>Byddwn yn gwneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none">gweithredu adolygiadau meincnodi blynyddol yn erbyn Safonau Swyddogaethol,datblygu dangosfyrddau sicrwydd lleol a chenedlaethol,gweithredu proses ar gyfer olrhain camau gweithredu a mynd ar drywydd ymarferion rhagweithiol cenedlaethol.cynnal asesiadau risg twyll gan ddefnyddio methodoleg gyson ac effeithlon cyhoeddi Adroddiad Sicrwydd Gwrth-dwyll blynyddol. <p>Bydd y mesurau hyn yn gosod disgwyliadau clir ac yn darparu tryloywder ar gynnydd.</p>	<p>Bydd rheoli risg twyll yn cael ei ymgorffori mewn prosesau bob dydd, gan ei wneud yn rhan safonol o brosesau llywodraethu a gwneud penderfyniadau yn hytrach na mesur adweithiol.</p> <p>Bydd gan staff ar draws GIG Cymru ddealltwriaeth glir o risgiau twyll a'u rôl wrth eu lliniaru.</p> <p>Bydd dangosfyrddau lleol a chenedlaethol yn darparu gwelededd amser real o ddangosyddion risg twyll, a fydd yn galluogi ymyriadau cyflym a gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth.</p>

<p>Canfod</p> 	<p>Mae canfod cynnar yn hanfodol er mwyn lleihau colled ariannol a diogelu gofal i gleifion.</p> <p>Byddwn yn gwneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • defnyddio dadansoddeg data uwch ac offer sy'n cael eu llywio gan ddeallusrwydd artiffisial i nodi anomaledau mewn trafodion ariannol, • integreiddio dangosyddion risg twyll i systemau craidd, • sefydlu protocol rhannu data canolog i wella deallusrwydd ar draws GIG Cymru. <p>Bydd dadansoddiad chwarterol o dueddiadau twyll yn llywio ymyriadau rhagweithiol ac yn sicrhau bod adnoddau'n cael eu cyfeirio lle bydd eu hangen fwyaf.</p>	<p>Bydd modelau rhagfynegol yn nodi risgiau twyll sy'n dod i'r amlwg cyn iddynt ddod i'r amlwg, a fydd yn galluogi camau rhagataliol.</p> <p>Bydd protocol rhannu data diogel, ledled GIG Cymru, yn sicrhau bod deallusrwydd o un sefydliad iechyd ar gael ar unwaith i bob sefydliad arall.</p> <p>Bydd patrymau twyll a ganfyddir mewn un rhanbarth yn llywio mesurau ataliol ym mhobman, gan greu rhwydwaith o ddiogelu.</p>
<p>Ymateb</p> 	<p>Pan fydd twyll yn digwydd, rhaid i ni weithredu'n bendant ac adennill arian sydd wedi'i ddwyn.</p> <p>Byddwn yn gwneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gweithio gydag Awdurdod Atal Twyll y GIG i wella'r system rheoli achosion er mwyn gwella effeithlonrwydd ymchwiliadau, • rhoi trefniadau ar waith i arbenigwyr gwrth-dwyll gael mynediad at arbenigedd dadansoddeg data, • rhoi protocol ymateb cyflym ar waith mewn cydweithrediad â thimau Seiber cenedlaethol a lleol ar gyfer digwyddiadau twyll o ganlyniad i seiberdrosedd. <p>Bydd dulliau a chyflawniadau adennill yn cael eu monitro i sicrhau atebolrwydd a gwelliant parhaus.</p>	<p>Bydd y system rheoli achosion wedi'i gwella'n llawn, gan alluogi ymchwilyr i reoli achosion yn ddi-dor, olrhain tystiolaeth, a chydweithio ar draws sefydliadau iechyd mewn amser real.</p> <p>Bydd protocol ymateb cyflym yn cael ei sbarduno ar unwaith pan ganfyddir twyll o ganlyniad i seiberdrosedd—fel system ymateb brys.</p> <p>Bydd GIG Cymru yn cyhoeddi data adennill tryloyw, gan atgyfnerthu ymddiriedaeth y cyhoedd a dangos gwelliant parhaus.</p>

Rhagair
Crynodeb Gweithredol
Amcanion Strategol
Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu
Strwythur Llywodraethu
Sicrhau Ansawdd
Adnoddau i gefnogi Trefniadau Gwrth-dwyll yn GIG Cymru
Tudalen 8

Meithrin Galluo-grwydd

Mae gweithlu medrus a gwybodus yn hanfodol i aros ar flaen y gad o ran risgiau twyll sy'n esblygu.

Byddwn yn gwneud y canlynol:

- cyflwyno rhaglenni DPP strwythuredig,
- cyflwyno llwybrau gyrfa gan gynnwys rolau technegwyr ac ystyried cyfleoedd secondiad gydag Awdurdod Atal Twyll y GIG mewn meysydd fel dadansoddeg data a fforensig digidol,
- Bydd gofyn i holl weithwyr GIG Cymru gwblhau'r modiwl e-ddysgu ar ymwybyddiaeth o dwyll.

Bydd Cynadleddau Gwrth-dwyll blynyddol yn darparu cyfleoedd i rannu arferion gorau a thueddiadau sy'n dod i'r amlwg.

Bydd gan rolau gwrth-dwyll lwybrau gyrfa clir, a fydd yn cynnwys swyddi lefel technegydd a rolau uwch ym meysydd dadansoddeg a fforensig digidol.

Bydd yr hyfforddiant e-ddysgu ar ymwybyddiaeth o dwyll ar gael i holl weithwyr GIG Cymru—o staff clinigol i weithredwyr. Bydd ymwybyddiaeth gynyddol yn helpu i leihau twyll.

Bydd Cynadleddau Gwrth-dwyll blynyddol yn ddigwyddiadau mawr, a fydd yn dod ag arbenigwyr, sefydliadau iechyd a phartneriaid eraill ynghyd i rannu arferion gorau a thueddiadau sy'n dod i'r amlwg.

Cydweithio

Mae atal a chanfod twyll yn gofyn am bartneriaethau cryf. Bydd y Grŵp Llywio Gwrth-Dwyll yn gweithio gyda Chyfarwyddwyr Cyllid a'r Grŵp Cyswllt Gwrth-Dwyll i sbarduno cydweithio gweithredol, rhannu deallusrwydd, a hyrwyddo cysondeb ar draws Byrddau Iechyd, Awdurdodau Iechyd Arbennig, ac Ymddiriedolaethau.

Byddwn yn gwneud y canlynol:

- cryfhau'r broses o rannu deallusrwydd ledled Cymru, rhwng y pedair gwlad a chyrrff cyhoeddus eraill gan gynnwys heddluoedd,
- cyhoeddi dogfennau canllaw ar y cyd,
- a sefydlu trefniadau traws-sefydliadol, gan weithio gyda Gwasanaeth Atal Twyll y GIG i fynd i'r afael â meysydd risg uchel fel caffael a seiberdroseddu.

Ni fydd cydweithio bellach yn ad hoc—bydd yn strwythuredig, yn gyson, ac yn strategol, a fydd yn sicrhau aliniad ar draws system gyfan GIG Cymru.

Rhannu deallusrwydd yn well ar draws y DU a chyrrff cyhoeddus gan alluogi mynediad amser real at rybuddion twyll, diweddariadau achosion, a phatrymau risg sy'n dod i'r amlwg. Bydd y deallusrwydd hwn a rennir yn helpu i nodi tueddiadau traws-sefydliadol yn gynnar, a fydd yn ganiatáu gweithredu thŷ-doriadau a mwy cydlynol.

Bydd GIG Cymru yn cyhoeddi dogfennau canllaw safonol a ddatblygwyd ar y cyd gan yr holl bartneriaid, a fydd yn sicrhau cysondeb wrth atal twyll ac ymateb iddo.

Rhagair

Crynodeb Gweithredol

Amcanion Strategol

Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu

Strwythur Llywodraethu

Sicrhau Ansawdd

Adnoddau i gefnogi Trefniadau Gwrth-dwyll yn GIG Cymru

Y Canlyniadau Allweddol erbyn 2030

1

Bydd atal twyll yn digwydd ar draws y system, nid yn ynysig—bydd deallusrwydd yn llifo'n rhydd, a bydd yr ymatebion yn cael eu cydlynu.

2

Bydd GIG Cymru yn cael ei gydnabod fel arweinydd ym maes atal twyll ar y cyd, ac yn dylanwadu ar bolisi ledled y DU.

3

Bydd hyder y cyhoedd yn cael ei gryfhau oherwydd bydd y system yn amlygu cydweithio, tryloywder ac effeithiolrwydd.

Cyfrifoldeb Staff

Mae atal twyll yn gyfrifoldeb pawb.

Rhaid i holl staff y GIG barhau i fod yn wyladwrus a rhoi gwybod am unrhyw dwyll a amheuir i'w LCFS neu CFSW.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 10

Strwythur Llywodraethu

Mae llywodraethu cryf yn hanfodol i sicrhau atebolrwydd, cysondeb ac effeithiolrwydd wrth fynd i'r afael â thwyll ar draws GIG Cymru. Mae'r strwythur llywodraethu hwn yn darparu llinell atebolrwydd glir o wasanaethau lleol hyd at oruchwyliaeth genedlaethol. Mae'n sicrhau bod GIG Cymru yn parhau i fod yn wydn yn erbyn risgiau twyll ac yn canolbwyntio ar ddiogelu adnoddau ar gyfer gofal i gleifion.

Grŵp Llywio Gwrth-Dwyll (CFSG)

Mae'r CFSG yn darparu goruchwyliaeth strategol o wasanaethau gwrth-dwyll ar draws GIG Cymru ac yn cynghori Llywodraeth Cymru ar gamau gweithredu a chyfleoedd i wella.

Cyfarfodydd: Bob chwarter

Cadeirydd: Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol PCGC

Aelodaeth:

- Cynrychiolydd Llywodraeth Cymru
- Cyfarwyddwyr Cyllid GIG Cymru
- Cadeiryddion y Pwyllgor Archwilio
- Awdurdod Atal Twyll y GIG
- Pennaeth Gwasanaeth Atal Twyll Cymru
- Cadeirydd y Grŵp Cyswllt Gwrth-dwyll
- Archwilio Cymru (Sylwedydd)

Mae'r CFSG yn sicrhau aliniad â blaenoriaethau cenedlaethol, yn adolygu perfformiad, ac yn argymhell gwelliannau i gryfhau atal a chanfod twyll.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 11

Grŵp Cyswllt Gwrth-dwyll

Wedi'i sefydlu yn 2025, mae'r grŵp hwn yn dwyn ynghyd Arbenigwyr Gwrth-dwyll Lleol (LCFS) a Gwasanaeth Atal Twyll GIG Cymru. Ei brif bwrpas yw darparu cefnogaeth gan gymheiriaid a rhannu arferion gorau, hyrwyddo cysondeb, a chefnogi darpariaeth weithredol ar draws Byrddau Iechyd, Awdurdodau Iechyd Arbennig ac Ymddiriedolaethau.

Mae'r aelodau'n adrodd yn uniongyrchol i'w Cyfarwyddwr Cyllid priodol a gallant godi cyfleoedd a materion cyffredin ar y cyd drwy'r Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid i'w codi gyda'r Grŵp Llywio Gwrth-dwyll. Mae'r Cadeirydd a'r Is-gadeirydd hefyd yn mynd i gyfarfodydd y Grŵp Llywio Gwrth-dwyll.

Llywodraeth Leol

Yn weithredol, mae arbenigwyr gwrth-dwyll lleol yn adrodd i'r Cyfarwyddwyr Cyllid ac yn cael eu monitro gan Bwyllgorau Archwilio o fewn pob corff GIG. Mae'r Pwyllgorau hyn yn adolygu cynlluniau gwaith blynyddol, adroddiadau cynnydd, a chanlyniadau i sicrhau goruchwyliaeth ac atebolrwydd cadarn.

Mae Pennaeth Gwasanaeth Atal Twyll Cymru yn darparu cefnogaeth broffesiynol, cyfarwyddyd ac arweinyddiaeth gref i rwydwaith yr arbenigwyr gwrth-dwyll lleol o fewn cyrff GIG Cymru yn ogystal â rheolaeth llinell weithredol ar gyfer tîm Gwasanaethau Atal Twyll GIG Cymru. Maent yn cynghori Cyfarwyddwyr Cyllid GIG Cymru a swyddogion Llywodraeth Cymru, ac yn gweithio mewn partneriaeth agos ag Awdurdod Atal Twyll y GIG, yr Asiantaeth Troseddu Cenedlaethol, heddluoedd rhanbarthol, CThEF, a'r Adran Gwaith a Phensiynau.

Rhagair

**Crynodeb
Gweithredol**

**Amcanion
Strategol**

**Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu**

**Strwythur
Llywodraethu**

**Sicrhau
Ansawdd**

**Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru**

Sicrhau Ansawdd

Caiff ansawdd gwasanaethau gwrth-dwyll o fewn GIG Cymru ei asesu yn erbyn Safonau Swyddogaethol y Llywodraeth (013 Gwrth-dwyll), a hwylusir gan Awdurdod Atal Twyll y GIG (NHSCFA) ac a fabwysiadwyd ar draws GIG Cymru.

Mae'r safonau hyn yn sicrhau bod mesurau i atal, canfod ac ymateb i dwyll, llwgrwobrwyo a llygredd yn cael eu rhoi ar waith yn unol â Chyfarwyddiadau Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth rhwng Llywodraeth Cymru ac NHSCFA.

Diben y Safonau

Mae'r Safonau Swyddogaethol yn darparu fframwaith cyson i wneud y canlynol:

- Ymgorffori rheolaethau gwrth-dwyll cadarn ar draws GIG Cymru.
- Sicrhau cydymffurfedd â rhwymedigaethau statudol a chontractiol.
- Darparu tryloywder ac atebolrwydd wrth atal a chanfod twyll.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 13

Y Rhaglen Sicrhau Ansawdd

Mae'r rhaglen yn cynnwys **dwyr broses graidd**:

1. Sicrwydd

- Mae pob sefydliad GIG yn cwblhau hunanadolygiad blynyddol yn erbyn y Safonau Swyddogaethol.
- Adroddir y canlyniadau i Bwyllgor Archwilio sefydliad y GIG a'u cyflwyno i'r NHSCFA i'w dadansoddi ac wedi hynny i Lywodraeth y DU.
- Mae'r broses hon yn sicrhau cydymffurfedd, yn tynnu sylw at feysydd i'w gwella, ac yn cefnogi datblygiad parhaus.

2. Aseiad

- Mae tîm Ansawdd a Chydymffurfedd yr NHSCFA yn cynnal asesiadau annibynnol.
- Gan ddefnyddio'r Offeryn Hunan-adolygu, tystiolaeth ategol, a gweithdrefnau arolygu, mae'r tîm yn gwerthuso:
 - **Adnoddau gwrth-dwyll.**
 - **Perfformiad yn erbyn safonau.**
 - **Effeithiolrwydd y rheolaethau a roddwyd ar waith.**
- Dylid mynd i'r afael â'r gwelliannau a argymhellir ar unwaith, er mwyn cynnal safonau uchel a chryfhau galluogrwydd.

Adolygiadau Llywodraethu

Yn ogystal â'r Rhaglen Sicrhau Ansawdd uchod, mae tîm Gwasanaeth Atal Twyll Cymru (CFSW) yn cael adolygiad sicrhau llywodraethu cylchol a gynhelir gan yr NHSCFA, sy'n sicrhau ei fod yn alinio â safonau cenedlaethol ac arferion gorau.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 14

Adnoddau i gefnogi Trefniadau Gwrth-dwyll yn GIG Cymru

Arbenigwyr Gwrth-dwyll Lleol

Mae Cyfarwyddiadau Llywodraeth Cymru ar Wrth-dwyll yn ei gwneud yn ofynnol i bob Corff Iechyd benodi Arbenigwyr Gwrth-dwyll Lleol (LCFS) cymwys, wedi'u hachredu gan y Bwrdd Achredu Proffesiynol Gwrth-dwyll neu gyfwerth. Ar hyn o bryd, mae 23.38 Arbenigwr Gwrth-dwyll Lleol yng Nghymru, ac mae pob un yn cael ei gyflogi'n uniongyrchol gan gyrrff y GIG.

Mae'r Arbenigwyr Gwrth-dwyll Lleol yn gweithredu fel y prif bwynt cyswllt ar gyfer pob pryder ynghylch troseddau economaidd o fewn eu sefydliad. Maent yn cytuno ar gynlluniau gwaith blynyddol gyda'u Corff Iechyd, gan gydbwysu gweithgareddau rhagweithiol (ymwybyddiaeth o dwyll, asesu a chanfod risg) a gwaith adweithiol (ymchwiliadau), wedi'u halinio â Safonau Twyll, Llwgrwobrwyo a Llygredd ar gyfer Cyrff y GIG (Cymru).

Gwasanaeth Atal Twyll GIG Cymru (CFSW)

Mae Gwasanaeth Atal Twyll GIG Cymru yn dîm annibynnol a ariennir gan Llywodraeth Cymru ac sy'n cael ei gyflogi gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (PCGC) a letyir gan Ymddiriedolaeth GIG Prifysgol Felindre. Mae'n darparu adnodd ymchwilio annibynnol arbenigol i bob corff iechyd yng Nghymru ac yn darparu goruchwyliaeth weithredol ar bob gweithgaredd gwrth-dwyll yn GIG Cymru, er mwyn sicrhau cydymffurfedd â Chyfarwyddiadau Llywodraeth Cymru.

Mae CFSW yn gwasanaethu fel yr arweinydd proffesiynol a strategol i GIG Cymru ar faterion gwrth-dwyll rhagweithiol ac ymchwiliol. Mae'n hyrwyddo dull cyson o ansawdd uchel ar draws cyrrff iechyd yn unol â deddfwriaeth berthnasol. Mae ei ymchwiliwyr profiadol, achrededig yn rheoli achosion troseddau economaidd mawr a chymhleth, yn darparu arweiniad arbenigol i rwydwaith yr LCFS, ac wedi'u hawdurdodi i arfer pwerau ymchwilio ariannol o dan Ddeddf Enillion Troseddau 2002.

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Tudalen 15

Cymorth Arbenigol gan Awdurdod Atal Twyll y GIG (NHSCFA)

O dan drefniant Adran 83 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, mae NHSCFA yn darparu gwasanaethau cymorth gweithredol arbenigol i GIG Cymru, sy'n cynnwys Cyfrifiadura Fforensig a Gwasanaethau Deintyddol Arbenigol, a ariennir trwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth blynyddol gyda Llywodraeth Cymru.

Swyddogaethau Allweddol Eraill GIG Cymru sy'n Cefnogi Atal Twyll

- **Gwasanaethau Gofal Sylfaenol (PCS):** Mae'r tîm Dilysu ar ôl Talu (PPV) yn gwirio hawliadau mewn gwasanaethau Meddygol Cyffredinol, Offthalmig a Fferylliaeth. Darperir archwiliadau deintyddol trwy Awdurdod Gwasanaethau Busnes GIG Lloegr. Mae'r archwiliadau hyn yn sicrhau bod hawliadau'n gywir a bod gwasanaethau'n bodloni manylebau'r GIG. Cyfeirir pryderon at LCFS neu CFSW o dan Brothocol Rhannu Gwybodaeth.
- **Archwilio a Sicrwydd:** Mae Gwasanaethau Archwilio a Sicrwydd PCGC yn darparu gwasanaethau archwilio mewnol i holl gyrff y GIG. Er nad ydynt yn gyfrifol yn uniongyrchol am ganfod twyll, mae eu gwaith yn tynnu sylw at wendidau rheoli a thoriadau posibl. Maent yn cydweithio ag LCFS o dan Brothocol Rhannu Gwybodaeth.
- **Archwilydd Cyffredinol Cymru:** Gall archwiliadau allanol ddatgelu gwendidau mewn systemau neu ddangosyddion twyll. Mae cysylltiad rheolaidd yn digwydd rhwng archwilwyr, gyrff y GIG, Llywodraeth Cymru a CFSW i fynd i'r afael â phryderon.
- **Y Fenter Twyll Genedlaethol (NFI):** Dan arweiniad yr Archwilydd Cyffredinol ac o dan bwerau statudol, mae'r NFI yn paru data ar draws gyrff cyhoeddus bob dwy flynedd i nodi anomaleddau. Ers ei sefydlu, mae'r NFI wedi datgelu £56.5 miliwn mewn twyll a gordaliadau ledled Cymru, gan gynnwys £7.1 miliwn yn yr ymarfer diweddaraf

Rhagair

Crynodeb
Gweithredol

Amcanion
Strategol

Blaenoriaethau
ar gyfer
Gweithredu

Strwythur
Llywodraethu

Sicrhau
Ansawdd

Adnoddau
i gefnogi
Trefniadau
Gwrth-dwyll
yn GIG Cymru

Rhoi Gwybod am Dwyll

Rhowch wybod am dwyll y GIG mewn modd diogel a chyfrinachol drwy ddefnyddio ***offeryn adrodd ar-lein Awdurdod Atal Twyll y GIG*** neu drwy ffonio ein llinell ffôn am ddim ar 0800 028 40 60.

Manylion Cyswllt

Gwasanaeth Atal Twyll GIG Cymru

Llawr 1af

Bloc B

Tŷ Mamhilad

Ystâd Parc Mamhilad

Pont-y-pŵl

NP4 0YP

